การส่งเสริมสุขภาพกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDG)

แปลจาก จากรายงาน การประชุมส่งเสริมสุขภาพโลกที่ นครเซี่ยงไฮ้ 21-24 Nov 2016

การประชุมที่นครเซี่ยงไฮ้ จุดเปลี่ยนทางการเมืองสำหรับการส่งเสริมสุขภาพ

โลกมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากตั้งแต่ Ottawa charter (1986) ซึ่งได้รับการยอมรับอย่างมากเมื่อ 30 ปีที่แล้ว โลกาภิวัตร ,Internet และการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ เป็นตัวอย่างของการเปลี่ยนแปลง ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ส่งผลอย่างมากต่อโลกใบนี้ และคุกคามสุขภาพและความเป็นอยู่ของของประชากรโลก ในขณะที่โลกกำลังเปลี่ยนแปลง แนวคิดและขอบเขตใหม่ ของการส่งเสริมสุขภาพ ก็ถึงจุดเปลี่ยนผ่านเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกเช่นกัน ผลของการประชุมส่งเสริมสุขภาพโลกครั้งที่ 9 ที่นครเซี่ยงไฮ้สะท้อนให้เห็นความจริงที่ว่านี้ การส่งเสริมสุขภาพเป็นสิ่งที่จำเป็นในการตอบโต้กับความท้าทายดังกล่าว รวมถึงความมุ่งมั่นที่จะบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั้งยืน (Sustainable Development Goals :SDGs)

ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบายจำนวนมากกว่า 1,260 คน ได้เข้าร่วมในการประชุมในครั้งนี้ที่นครเซี่ยงไฮ้ เป็นสิ่งยืนยันว่า จะมีการดำเนินการในเรื่องการส่งเสริมสุขภาพอย่างเข้มแข็งภายหลังการประชุม ซึ่งเป็นที่แน่ชัดแล้วว่า “สุขภาพเป็นประเด็นทางการเมือง (ทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น)” ดังนั้น ทางเลือกและความมุ่งมั่นทางการเมืองจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ

การประชุมนี้ถือเป็นจุดเปลี่ยนทางการเมืองสำหรับสุขภาพและการส่งเสริมสุขภาพ นโยบายและความมุ่งมั่นระดับชาติของหลายๆประเทศที่ได้เข้าร่วมประชุม โดยเฉพาะประเทศเจ้าภาพคือสาธารณรัฐประชาชนจีน ส่งสัญญาณที่ชัดเจนได้ว่า การส่งเสริมสุขภาพนั้นเป็นวาระของโลกและสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงโลกได้ ทำให้เชื่อมั่นได้ว่า ประชาชนสามารถที่จะบรรลุศักยภาพสูงสุดในเรื่องของศักดิ์ศรี ความเท่าเทียม และอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเอื้อต่อสุขภาพ

สุขภาพดีต้องมาจากการเมืองที่ดีด้วย การประชุมครั้งนี้เรียกร้องให้ทุกภาคส่วนทั่วโลก ได้แก่ ผู้นำ ผู้กำหนดนโยบาย ชุมชุม ที่ต้องเลือกให้ความสำคัญกับสุขภาพ และอย่าปล่อยใครไว้ข้างหลัง

คำกล่าวของบุคคลสำคัญในพิธีเปิดการประชุมการส่งเสริมสุขภาพโลกครั้งที่ 9 ที่นครเซี่ยงไฮ้

นายหลี่ เค่อเฉียง นายกรัฐมนตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นประธานเปิดการประชุม การส่งเสริมสุขภาพโลก ครั้งที่ 9 ที่นครเซี่ยงไฮ้
“สุขภาพคือพื้นฐานสำหรับการพัฒนาและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน และเป็นเครื่องหมายแสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองและความก้าวหน้าของประเทศชาติ “

ค.ศ.2016 เป็นปีแรกของการดำเนินการตาม วาระ 2030 สำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDG) หัวข้อหลักในการประชุมครั้งนี้คือ “การส่งเสริมสุขภาพสู่เป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน “ โดยการส่งเสริมสุขภาพจะเป็นบทบาทหลักที่สำคัญที่จะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน การแลกเปลี่ยนจากที่ประชุมในหัวข้อดังกล่าว จะส่งเสริมให้เกิดการเสริมพลังในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เกิดการอภิปรายแลกเปลี่ยนเชิงนโยบาย เพื่อที่จะสร้างรูปแบบของความร่วมมือเพื่อให้เกิดธรรมาภิบาลทางสุขภาพ “ การส่งเสริมสุขภาพ คือ ความพยาบาลร่วมกันของมนุษยชาติ “

ประธานธิบดี สี่จิ้นผิง ประกาศนโยบายที่จะสร้าง Healthy China และภายใต้แนวคิดของ องค์การสหประชาชาติ (UN) และองค์การอนามัยโลก (WHO) ในเรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืน ประเทศจีนมีส่วนร่วมอย่างจริงจังในวาระของโลกในเรื่องการส่งเสริมสุขภาพ และจะให้ความช่วยเหลือประเทศที่กำลังพัฒนาในเรื่องดังกล่าวด้วย ทุกคนมุ่งหวังที่จะมีสุขภาพดี การส่งเสริมสุขภาพคือความรับผิดชอบร่วมกันของทุกประเทศ ที่จะทำให้โลกใบนี้ดีขึ้นและเป็นโลกที่เอื้อต่อการมีสุขภาพที่ดี

บันคีมูน เลขาธิการสหประชาชาติ ในพิธีการเปิดการประชุมส่งเสริมสุขภาพโลก ครั้งที่ 9 ที่นครเซี่ยงไฮ้ “สุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี เป็นศูนย์กลางของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน มันเป็นทั้งสภาวะ ผลลัพธ์ และเครื่องชี้วัดความก้าวหน้า และเป็นเหตุผลที่พวกเราต้องส่งเสริมสุขภาพผ่าน 17 เป้าหมายของ SDG ด้วยนวัตกรรมและความมุ่งมั่น “

ประชาชนต้องการน้ำสะอาด การปรับปรุงสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมที่สะอาด และระบบนิเวศน์ที่เอื้อต่อสุขภาพ เพื่อการเจริญเติบโตที่ดี ประชาชนต้องการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า เพื่อที่จะถึงระบบบริการสุขภาพ ทั้งการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค รักษาพยาบาลและฟื้นฟูสุขภาพ โดยไม่หายนะจากค่ารักษาพยาบาล และประชาชนต้องการความรอบรู้ด้านสุขภาพ เพื่อที่จะสามารถตัดสินใจและจัดการสุขภาพตนเองได้ในเรื่อง โภชนาการ พฤติกรรมสุขภาพที่ดี และการดูแลตนเองด้านสุขภาพ ซึ่งทั้งหมดเป็นความต้องการพื้นฐาน รวมถึงเรื่องความสงบสุข ความเจริญรุ่งเรือง ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ของทุกคน ขอให้พวกเรามาร่วมกันส่งเสริมสีขภาพ และความเป็นอยู่ที่ดีสำหรับทุกคนและสำหรับโลกใบนี้ อีกทั้งบรรลุคำปฏิญาณที่ว่า "เราจะไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง “

ดร.มาร์กาเร็ต ชาน ผู้อำนวยการใหญ่องค์การอนามัยโลก (WHO)
“ขอต้อนรับ สู่การที่จะพัฒนาให้ทุกเมืองเป็น เมืองเพื่อสุขภาพ (Healtty City) และมีธรรมาภิบาล (Good Governance) และความรอบรู้ด้านสุขภาพ (Health Literacy) ซึ่งเป็นปัจจัยส่งเสริมที่สำคัญในการส่งเสริมสุขภาพ “

นายกเทศมนตรี (นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) ซึ่งอยู่ใกล้ชิดประชาชนที่สุด สามารถที่จะนำมาตรการการส่งเสริมสุขภาพมาใช้ได้ง่ายกว่าในระดับประเทศ วาระ 2030 เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนได้ตระเตรียมรูปแบบสำหรับทุกสังคมที่จะนำไปใช้ และความรอบรู้ด้านสุขภาพต้องถูกขยายผลจากระดับบุคคลไปสู่ระดับการเมืองและระดับนโยบาย

การส่งเสริมสุขภาพเป็นสิ่งที่จำเป็นในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และสำหรับการสาธารณสุขนั้นไม่มีอะไรที่ทำได้ยากลำบากไปกว่า การสื่อสารเพื่อที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของมนุษย์ ซึ่งมันไม่ง่ายเหมือนการให้ภูมิคุ้มกันหรือจ่ายยาเพื่อการรักษาผู้ป่วย หรือการแจกมุ้งเพื่อป้องกันยุงก้นปล่องกัดในการป้องกันโรคมาลาเรีย

กลยุทธ์หรือมาตรการที่ได้รับการพิสูจน์แล้วว่าได้ผลดีเมื่อนำไปปฏิบัติ คือ การปรับสภาพแวดล้อมที่จะส่งผลให้เกิดการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิต ซึ่งได้ผลมากกว่าการไปทำการรณรงค์ ซึ่งเป็นเพียงการชักจูงผ่านการส่งข่าวสารเพื่อเชิญชวนเท่านั้น นอกจากนี้มาตรการทางกฎหมาย และมาตรการทางการคลังโดยการเก็บภาษี ก็เป็นมาตรการที่ได้รับการพิสูจน์แล้วว่ามีประสิทธิภาพเช่นกันทั้งในระดับชาติหรือในระดับท้องถิ่น

การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมที่ประชาชนใช้ชีวิตประจำวัน จำเป็นต้องอาศัยความมุ่งมั่นของรัฐบาลกลางหรือรัฐบาลท้องถิ่น อาศัยความกล้าหาญและการปฏิบัติที่คงเส้นคงวาอย่างต่อเนื่อง สุขภาพ เป็นปลายน้ำที่จะสะท้อนความสำเร็จของเป้าหมายอื่นๆที่อยู่ต้นน้ำหรือกลางน้ำ เนื่องจากปัจจัยกำหนดสุขภาพนั้นกว้างขวางมากและมีหลายภาคส่วนรับรับผิดชอบ ความก้าวหน้าของการปรับปรุงในเรื่องสุขภาพจึงขึ้นกับความก้าวหน้าของการดำเนินการในการยกระดับปัจจัยกำหนดสุขภาพเหล่านั้น ซึ่งถือเป็นวาระของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเกินกว่าภาคส่วนสาธารณสุขที่จะดำเนินการโดยลำพัง

วาระ 2030 ของการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDG) และการส่งเสริมสุขภาพ : ความท้าทายและโอกาส

ในวันที่ 25 กันยายน 2558 สมาชิกขององค์การสหประชาชาติจำนวน 194 ประเทศ ลงนามร่วมกัน เพื่อไปสู่วิสัยทัศน์สำหรับอนาคต ในการเปลี่ยนแปลงโลก : วาระ 2030 เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goal หรือ SDG) ซึ่งประกอบด้วย 17 เป้าหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) โดยมีเป้าหมายให้ประชาชนทุกคนสามารถบรรลุศักยภาพในด้านศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความเท่าเทียม และอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ และเป้าหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนมีจุดเน้น คือ ให้เกิดความมั่นใจของความเป็นอยู่ที่ดีและสุขภาพของประชาชน และส่งเสริมให้เกิดสุขภาวะในทุกคนและทุกกลุ่มอายุ

การประชุมส่งเสริมสุขภาพโลกครั้งที่ 9 ที่ นครเซี่ยงไฮ้ ได้วางจุดยืนของการส่งเสริมสุขภาพเข้าไปอยู่ในวาระ 2030 เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน คำประกาศเซี่ยงไฮ้ กำหนดให้ สุขภาพและสุขภาวะเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยรับรองว่า สุขภาพเป็นสิทธิสากล เป็นทรัพยากรที่จำเป็นในการใช้ชีวิตประจำวัน เป็นเป้าหมายทางสังคมร่วมกัน และเป็นเรื่องที่ทุกประเทศต้องให้ความสำคัญเป็นลำดับแรกๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่เคยปรากฏมาก่อนที่จะกำหนดอย่างชัดเจนว่า การส่งเสริมสุขภาพ เป็นศูนย์กลางของวาระของโลกที่จะเปลี่ยนแปลงโลกใบนี้

Figure 1. การส่งเสริมสุขภาพสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (WHO, 2016)

แปลเป็นไทย จาก Health Promotion across Sustainable Development goals (WHO 2016)

บริบทใหม่ และเปลี่ยนผ่านการส่งเสริมสุขภาพสู่มิติใหม่

วาระ ของ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ได้ตระเตรียแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจนให้ทุกประเทศและทุกภาคส่วน ทั้งภาคส่วนสุขภาพ และภาคส่วนของการพัฒนาอื่นๆ นำไปใช้ รวมถึงประเด็นในด้านจริยธรรมที่จะไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง โดยเป็นแนวทางในการที่จะบรรลุ 17 เป้าหมายหรือจุดหมายปลายทาง โดยลำดับความสำคัญของการใช้ทรัพยากรและเป้าหมายระดับชาติ และแนวทางการดำเนินการเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ได้กำหนดสิ่งคุกคามที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน และส่งผลต่อสุขภาพและความเป็นอยู่ในหลากหลายมิติ เช่นการบริโภคที่เกินพอดี และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่ยั่งยืน ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้โลกเกิดการเปลี่ยนแปลง ซึ่งจะส่งผลต่อความอยู่รอดของมวลมนุษยชาติ

การเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศ การเดินทางข้ามประเทศที่สะดวกรวดเร็ว ร่วมกับจุดอ่อนของระบบสาธารณสุขทำให้การแพร่กระจายโรคเป็นไปอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ส่งผลต่อระบบความมั่นคงของสุขภาพ ความสงบสุข รวมถึงผลกระทบต่อด้านการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจของประเทศ

อุตสาหกรรมที่เกี่ยวกับสินค้าที่ทำลายสุขภาพ เช่น บุหรี่ เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอร์ เครื่องดื่มที่มีปริมาณน้ำตาลสูง และการส่งเสริมทางการตลาดของสินค้าประเภทดังกล่าวส่งผลกระทบทางลบต่อสุขภาพโดยเฉพาะต่อเด็ก และเพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs)

ความเหลื่อมล้ำและไม่เท่าเทียมทางสังคม โดยปฏิเสธการเข้าถึงบริการสุขภาพพื้นฐานที่จำเป็น รวมถึงการเข้าถึงยา ซึ่งนำไปสู่ความไม่สงบทางการเมืองหรือทางสังคมได้

ความก้าวหน้าของระบบข้อมูลข่าวสาร และเทคโนโลยีด้านการสื่อสาร แปรเปลี่ยนปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์ที่เคยมีกับคนและสิ่งแวดล้อม มาสัมพันธ์กับโลกเสมือนที่ไม่มีจริง หรือ social media ส่งผลต่อปัญหาสุขภาพจิต ความโดดเดี่ยว ซึมเศร้า

ความท้าทายที่ได้กล่าวมา รวมถึงความท้าทายอื่นๆ ทำให้บริบททางสุขภาพเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม จึงจำเป็นอย่างเร่งด่วนที่จะต้องปรับเปลี่ยนแนวทางการส่งเสริมสุขภาพ เพื่อให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่เอื้อต่อสุขภาพ และทำให้ทุกคนและทุกกลุ่มวัยมีความเป็นอยู่และสุขภาพที่ดี ซึ่งจะสำเร็จได้ด้วยการส่งเสริมสุขภาพ โดยเน้นที่การยกระดับปัจจัยกำหนดสุขภาพ โดยผ่านการบรรลุทั้ง 17 เป้าหมายของ SDGs และจำเป็นต้องใช้แนวทางที่เป็นพลวัตร และรวมพลังทุกภาคส่วนของสังคมมาร่วมกันดำเนินการ

การส่งเสริมสุขภาพได้กำหนดแนวทางในการดำเนินการโดยมุ่งเน้นการตอบสนองในระดับเมือง ไปถึงนโยบายระดับชาติ โดยรวมพลังทุกภาคส่วนมาร่วมกันดำเนินการได้แก่ ภาคส่วนการเงินการคลัง พาณิชยกรรม การศึกษา สวัสดิการสังคมและด้านกฎหมาย SDG ถือเป็นโอกาสเนื่องจากได้ถูกกำหนดเป็นวาระของโลกที่ผูกพันทุกประเทศสมาชิกขององค์การสหประชาชาติต้องถือปฏิบัติ และได้บูรณาการเรื่องสุขภาพ กับปัจจัยกำหนดสุขภาพ เพื่อให้การเปลี่ยนแปลงของปัจจัยกำหนดสุขภาพส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสุขภาพ ในทางตรงกันข้าม เมื่อประชาชนมีสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีแล้ว ย่อมส่งผลต่อปัจจัยกำหนดสุขภาพ เช่นเรื่อง เศรษฐกิจ สังคม การศึกษาด้วย

โอกาสขององค์การอนามัยโลก (WHO) และพันธมิตรของ WHO

การจัดการประชุมครั้งนี้เป็นการมีส่วนร่วมใน 3 ระดับคือ ภายใต้การนำของผู้อำนวยการใหญ่องค์การอนามัยโลก ดร.มาการ์เร็ต ชาน คณะทำงานจากสาขาใหญ่ของ WHO ร่วมกับสาขาภูมิภาคของ WHO และตัวแทน WHO ของ

สาธารณรัฐประชาชนจีน ที่ให้การสนับสนุนการประชุมในครั้งนี้ และประสานความร่วมมือกับพันธมิตรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากภาครัฐ ประชาสังคม สถาบันการศึกษาและกลุ่มเฉพาะต่างๆ เช่น ภาคส่วนของวัยรุ่น เป็นต้น

ช่วงเวลาของการจัดประชุมนั้นก็ถือเป็นประเด็นที่สำคัญ เนื่องจากเป็นปีแรกของการดำเนินการตามวาระ 2030 ของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และเป็นการจัด Event ครั้งแรกของปีของ WHO ในปีนี้ ที่จะฉายภาพให้เห็นความสัมพันธ์ที่เกี่ยวเนื่องกันระหว่างความสำเร็จของการยกระดับสุขภาพ และความสำเร็จของวาระ 2030 สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน การส่งเสริมสุขภาพเป็นประเด็นที่ได้รับการตระเตรียมเพื่อที่จะรองรับความท้าทายของ SDGs โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบรรลุ 17 เป้าหมายของ SDGs โดยที่สุขภาพ เป็นศูนย์กลางของการการดำเนินการของ SDG และภารกิจของ WHO คือการขยายผลการส่งเสริมสุขภาพไปสู่ทุกระดับเพื่อไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

การส่งเสริมสุขภาพ ศักยภาพในการเปลี่ยนแปลง

การประชุมนี้ได้ขยายขอบเขตการส่งเสริมสุขภาพไปจากเดิม โดยขยายไปสู่เรื่องโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCD) โดยใช้แนวทางการปรับวิถีชีวิตที่เอื้อต่อสุขภาพ นอกจากนั้นการประชุมในครั้งนี้ได้แสดงให้เห็นถึงการบูรณาการการส่งเสริมสุขภาพเพื่อตอบโต้การระบาดของโรคติดต่อ ภัยคุกคามของการดื้อยาปฏิชีวนะ การพัฒนาเมือง การลดผลกระทบจากความเสี่ยงในเรื่องสาธารณภัย

ผู้บรรยายและผู้เข้าร่วมประชุมได้แลกเปลี่ยนความเห็นในหลากหลายมิติ เช่น มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการสูบบุหรี่ การเพิ่มภาษีความหวานในการควบคุมเครื่องดื่มที่มีน้ำตาลสูง การสร้างเลนจักรยานในเมือง และการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ความเท่าเทียมทางเพศ และสุขภาพของผู้ลี้ภัย โดยได้แลกเปลี่ยนทั้งปัจจัยแห่งความสำเร็จและความล้มเหลว ความจำเป็นที่จะต้องออกมาตรการระดับชาติ เพื่อที่จะสนับสนุนระดับพื้นที่ (เมือง) ซึ่งได้ตอกย้ำได้หลายเวทีถึงความจำเป็นดังกล่าว

เส้นทางจาก กฎบัตรอัตตาวา (1986) ถึง ประกาศเซี่ยงไฮ้ (2016)

สุขภาพ สร้างโดยบุคคล และบุคคลใช้สุขภาพเป็นทรัพยากรในการประกอบกิจวัตรประจำวัน ทั้งในเรื่อง การเรียนรู้ การทำงาน การเล่น และความรักสุขภาพสร้างโดยการดูแลตนเอง และผู้อื่น เพื่อให้สามารถที่จะตัดสินใจและสามารถที่ควบคุมสถานการณ์ชีวิตของตนได้ และต้องมั่นใจว่า สังคมที่คนนั้นอยู่ได้สร้างเงื่อนไขทางสิ่งแวดล้อม ที่ทำให้คนนั้นสามารถพัฒนาสุขภาพของตนได้อย่างเต็มศักยภาพ โดยทุกสมาชิกของสังคมได้ร่วมด้วยช่วยกันในการพัฒนาสุขภาพของทุกคนในสังคม

การประชุมส่งเสริมสุขภาพโลก ครั้งที่ 9 ที่นครเซี่ยงไฮ้ เกิดภายหลังการประชุมส่งเสริมสุขภาพโลกครั้งที่ 1 ที่กรุงอ็อตตาวาถึง 30 ปี โดย กฎบัตรอ็อตตาวา ประกอบด้วย 5 พื้นที่ดำเนินการด้านการส่งเสริมสุขภาพ ดังนี้

1. พัฒนานโยบายสาธารณะที่เอื้อต่อสุขภาพ
2. สร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ
3. สร้างชุมชนเข้มแข็ง
4. พัฒนาทักษะส่วนบุคคล
5. ปรับระบบบริการสุขภาพ

นับแต่ที่มีการออกกฎบัตร อ๊อตตาวา เป็นต้นมา ได้มีการพัฒนากลยุทธ์ที่สามารถทำได้จริงในทางปฏิบัติ เกิดการเปลี่ยนแปลงที่มีหลักฐานเชิงประจักษ์ว่ามีผลกระทบสูง โดยกลยุทธ์เหล่านั้นใช้การบูรณาการจากทุกภาคส่วนเพื่อยกระดับปัจจัยกำหนดสุขภาพพร้อมไปกับการยกระดับสุขภาพ และเสริมพลังประชาชนให้สามารถที่จะควบคุมสุขภาพตนเองได้ ร่วมกับการสร้างความมั่นใจว่า คนคือศูนย์กลางของระบบสุขภาพ ตัวอย่างของกลยุทธ์เหล่านี้ได้แก่ ทุกนโยบายเพื่อสุขภาพ (Health in all policy) การยกระดับความรอบรู้ด้านสุขภาพ (Health Literacy) และปัจจัยกำหนดสุขภาพ การพัฒนาโดยใช้แนวทางสุขภาพของชุมชน (communicty health apporach) การพัฒนาโดยเน้นพื้นที่เป็นฐาน (Setting Approach) เช่นฐานของโรงเรียน โรงพยาบาล วัด ตลาด เป็นต้น ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวมานี้ เกิดจากการชี้นำจากกฎบัตร อ๊อตตาวา

ผลสืบเนื่องจากการประชุมการส่งเสริมสุขภาพโลกที่จัดโดยองค์การอนามัยโลก ได้เกิดนวัตกรรมขึ้นอย่างต่อเนื่อง เช่น

- การประเมินสถานการณ์การส่งเสริมสุขภาพในยุคของโลกาภิวัตน์ (กฎบัตรอ๊อตตวา 1986 และกฎบัตรกรุงเทพ 2005)
- การตรวจสอบนโยบายสาธารณะที่เอื้อต่อสุขภาพ (การประชุมที่ อะดิเลด 1988) และการสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ (การประชุมที่ ซันด์วาลล์ 1991) .
- การพัฒนาศักยภาพของระบบส่งเสริมสุขภาพและการยกระดับปัจจัยกำหนดสุขภาพ (การประชุมที่จาการ์ตา 1991 และที่ แมกซิโก 2000)
- การเรียกร้องที่จะปิดช่องว่างของการดำเนินการที่ไม่บรรลุตามแผนพัฒนาสุขภาพ (การประชุมที่ ไนโรบี 2009)
- การทบทวนเกี่ยวกับ ทุกนโยบายเพื่อสุขภาพ พร้อมกำหนดแนวทางการดำเนินการที่เป็นรูปธรรมในทุกระดับ (การประชุมส่งเสริมสุขภาพโลกครั้งที่ 8 ที่ นครเฮลซิงกิ)

สำหรับการประชุมส่งเสริมสุขภาโลกครั้งที่ 9 ที่นครเซี่ยงไฮ้ เป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญของการส่งเสริมสุขภาพในยุคของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) โดยได้ปรับเปลี่ยนการดำเนินการแบบดั่งเดิมที่กำหนดในกฎบัตรอ๊อตตาวา มาใช้เครื่องมือที่ทันสมัย เพื่อที่จะสามารถบรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนไปพร้อมกับการพัฒนาสุขภาพ โดยใช้การส่งเสริมสุขภาพเป็นเครื่องมือหลัก.

ใช้การส่งเสริมสุขภาพเพื่อเปลี่ยนแปลงโลก

โลกในปัจจุบันเชื่อมโยงกันอย่างแยกกันไม่ออก ไม่ว่าจะเป็นระดับพื้นที่ไปสู่ระดับโลก การเปลี่ยนแปลงจากที่หนึ่งสามารถส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของที่หนึ่งแม้จะอยู่ห่างไกลและด้วยเวลาที่รวดเร็วกว่าเดิม การเปลี่ยนแปลงด้านสังคมหรือการเมืองก็จะส่งผลต่อสุขภาพ เป็นต้น กลยุทธ์การส่งเสริมสุขภาพที่ประสบผลสำเร็จที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปทั่วโลก เช่น การควบคุมผลิตภัณฑ์จากยาสูบ ซึ่งใช้แนวคิดใหม่ และต้องเข้าใจบริบทในปัจจุบันของเรื่องนั้น

โดยมองให้เห็นความเชื่อมโยงว่าอะไรคือปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการควบคุมบุหรี่ ซึ่งมีทั้งเรื่องการค้า เรื่องผลประโยชน์ ผลกระทบที่จะมีต่อเกษตรกรผู้ผลิตยาสูบ รวมถึงมิติทางสังคมวัฒนธรรม ฯลฯ นอกเหนือจากมิติทางสุขภาพเท่านั้น

นโยบายและแผนงานที่ได้นำเสนอในที่ประชุมที่นครเซี่ยงไฮ้ แสดงให้เห็นว่า การลงทุนในด้านการส่งเสริมสุขภาพ สามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสังคมได้ และการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้สมาชิกในสังคมที่ได้รับผลกระทบทางลบ ได้ประโยชน์ และสามารถยกระดับสุขภาพ ความเป็นอยู่ และคุณภาพชีวิตโดยรวมของทุกคนได้ การลงทุนในด้านการส่งเสริมสุขภาพ ทำให้เกิดประโยชน์ต่อหลายภาคส่วนในสังคม ได้แก่

1. การพัฒนาที่ยั่งยืน : ประสบการณ์จาก เป้าหมายสหัสวรรษของการพัฒนา (Millenium Develoment Goal หรือ MDGs) ที่ผ่านไปตั้งแต่ 2000 – 2015 ได้พิสูจน์ให้เห็นถึงผลกระทบเชิงบวกของการส่งเสริมสุขภาพต่อการพัฒนาระดับประเทศหรือระหว่างประเทศ กลยุทธ์การส่งเสริมสุขภาพนั้นขับเคลื่อนโดยเน้นการให้ชุมชนสามารถตัดสินใจและดำเนินการโดยชุมชน ใช้ทรัพยากรของชุมชน โดยชุมชนสามารถที่จะยกระดับปัจจัยกำหนดสุขภาพต่างๆ และเพิ่มโอกาสที่จะทำให้ทุกภาคส่วนเร่งรัดการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) ได้รวดเร็วขึ้น เนื่องจากการยกระดับปัจจัยกำหนดสุขภาพทำได้หลากหลายวิธี แต่ไม่ว่าจะยกปัจจัยกำหนดสุขภาพด้วยวิธีใดก็ตาม จะส่งผลต่อสุขภาพไม่มากก็น้อย
2. การเชื่อมโยงและการบูรณาการ การลงทุนในด้านการส่งเสริมสุขภาพ โดยเฉพาะการส่งเสริมในเรื่องความเท่าเทียมและการมีส่วนร่วมของชุมชนทั้งในกระบวนการทางสังคมและการเมือง (ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศและระหว่างประเทศ) ความเชื่อมโยงและบูรณาการของทุกภาคส่วนดังกล่าว ทำให้ประชาชนทั้งในระดับพื้นที่ ระดับประเทศและระหว่างประเทศมีความปลอดภัยและสุขภาพดีขึ้น
3. การไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง : การลงทุนโดยการส่งเสริมสุขภาพจะเน้นหนักในเรื่องการลดความเหลื่อมล้ำ ทำให้สามารถที่จะตอบสนอง SDGs ได้หลายเป้าหมายนอกเหนือจากเป้าหมายที่ 3 ในเรื่องการยกระดับสุขภาพ ยกตัวอย่างเช่น การขจัดความยากจน (SDG 1) การสนับสนุการพัฒนาเด็ก (SDG 4) และเสริมพลังแก่สตรี (SDG 5) การลดความเหลื่อมล้ำและนโยบายการจัดสรรสวัสดิการเพื่อไปสู่กลุ่มที่อ่อนไหว (SDG 10) และประโยชน์ต่อสุขภาพที่ประชาชนจะได้รับจะสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อมีการบูรณการนโยบายและแผนงานโดยเน้นหนักไปที่ กลุ่มอ่อนไหว กลุ่มชายขอบ ซึ่งเป็นกลุ่มที่เสียเปรียบที่จำเป็นต้องได้แต้มต่อ
4. ผลิตภาพ (Productivity) : หลักการพื้นฐานของการส่งเสริมสุขภาพ คือหลักการของ การครอบคลุมทุกคน การลงทุนในด้านการส่งเสริมสุขภาพ โดยการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน การเสริมพลังประชาชนหรือทุนทางสังคม ทั้งหมดที่กล่าวจะส่งผลให้สังคมมีผลิตภาพมากขึ้น
5. เพศและความสัมพันธ์ทางสังคม การส่งเสริมสุขภาพ จะเน้นการปกป้องสิทธิมนุษยชน ไม่ว่าจะมีสถานะใดในสังคม ยาก ดี มี จน เด็ก สตรี คนชรา หรือคนพิการ หรือผู้สูญเสียความสามารถ นโยบายหรือแผนงานด้านส่งเสริมสุขภาพ เช่น การควบคุมหรือป้องกันโรคเอดส์หรือ เอชไอวี แผนงานด้านอนามัยการเจริญพันธ์ หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ได้พิสูจน์เห็นว่า มีการให้บริการอย่างเท่าเทียม ไม่มีการตีตรา ซึ่งการเปลี่ยนแปลงโลกโดยใช้การส่งเสริมสุขภาพ จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงกระทรวงสาธารณสุขด้วยเช่นกัน โดยเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการทำงาน จากทำงานด้วยภาคส่วนสุขภาพตามลำพัง มาเป็นการทำงานบูรณาการสุขภาพกับภาคส่วนอื่นๆที่นอกภาคส่วนสุขภาพ (Non Health Sectors)

เมืองเพื่อสุขภาพ คือ เมืองที่ปลอดบุหรี่

การดำเนินในเขตเมือง เพื่อคุ้มครองประชาชนจากควันบุหรี่ โดยเริ่มจากเมืองที่ปลอดบุหรี่แห่งที่หนึ่งและขยายแนวร่วมไปยังเมืองอื่นๆ สามารถขยายผลไปสู่ทุกเมืองในประเทศหรือในโลกได้

การคุ้มครองผู้ไม่สูบบุหรี่ จากควันบุหรี่มือสอง เป็นวิธีการคุ้มค่าในด้านต้นทุนประสิทธิผล และทำให้บรรลุเป้าหมาย SDG 3 (สุขภาพ) เป็นการลดความเสี่ยงจากโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCD) วัณโรค รวมถึง อนามัยแม่และเด็ก และยังสามารถข้ามไปยังเป้าหมายอื่นๆใน SDGs ด้วย เช่น การส่งเสริมสถานที่ทำงานที่ปลอดภัยสำหรับคนงานทุกคน (SDG 8) และการสนับสนุนทุกคนในการเข้าถึงพื้นที่ปลอดภัย หรือเข้าถึงพื้นที่สาธารณะที่เป็นสีเขียว (SDG 11)

มหานครนิวยอร์ค ได้ออก พรบ.อากาศปลอดควันบุหรี่ ในปี 2003 โดย นายกเทศมนตรี ไมเคิล บลูมเบิร์ก ซึ่งผลกระทบจาก พรบ.ดังกล่าว ที่ได้จากรายงาน 1 ปีหลังจากออก พรบ. พบว่า มีการบังคับใช้อย่างได้ผล ประชาชนส่วนใหญ่เห็นด้วยกับนโยบายดังกล่าว และผลกระทบโดยรวมจากธุรกิจท้องถิ่นก็เป็นไปในเชิงบวก โดยรายรับจากภาคธุรกิจเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.7

นครเซี่ยงไฮ้ได้ผ่านกฎหมายเพื่อควบคุมการสูบบุหรี่ ในปี 2016 โดยห้ามสูบบุหรี่ในตัวอาคารในที่สาธารณะ สถานที่ทำงาน สถานีขนส่ง หรือนอกตัวอาคารในที่สาธารณะหลายแห่ง แม้การบังคับใช้กฎหมายจะเป็นความท้าทายของมหานครแห่งนี้ แต่ความสำเร็จที่มองเห็นได้คือ ประชาชน 20 ล้านคนในนครเซี่ยงไฮ้ได้ประโยชน์ต่อสุขภาพจากกฎหมายฉบับนี้

วางตำแหน่งการส่งเสริมสุขภาพให้เป็นวาระทางการเมือง

ผู้เข้าร่วมประชุมมากกว่า 1,260 ท่าน จาก 131 ประเทศ ประกอบด้วย รัฐมนตรี 81 ท่าน นายกเทศมนตรี 123 ท่าน โดยผู้เข้าร่วมประชุมเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระดับนโยบาย จากหลายภาคส่วนและหลายระดับ ได้มาเน้นย้ำจุดเน้นที่ว่า “ การส่งเสริมสุขภาพคือวาระทางการเมืองที่ต้องทำอย่างจริงจัง “ วิทยากรผู้บรรยายหลากหลายและผู้เข้าร่วมประชุม รวมถึง ผู้นำประเทศหรือรัฐบาล รัฐมนตรี ผู้นำการเมืองท้องถิ่น เลขาธิการองค์การสหประชาชาติ (UN) , UNEP (UN Environmental Program) ,UNFPA (UN Population Fund) ผู้อำนวยการใหญ่องค์การอนามัยโลก (WHO) ,International Telecommunication Union(ITU) ประชาสังคม และภาคเอกชน ได้สรุปในที่ประชุมว่า “สุขภาพคือประเด็นทางการเมือง ฉะนั้น ทางเลือกที่เน้นสุขภาพ และความมุ่งมั่นทางการเมือง จึงเป็นประเด็นที่สำคัญ “ และเน้นย้ำว่า “ สุขภาพคือศูนย์กลางของการพัฒนาที่ยั่งยืน และจำเป็นต้องพัฒนากลยุทธ์โดยให้ความสำคัญกับคน และโลก (สิ่งแวดล้อม) “

3 เสาหลักในหัวข้อการประชุมส่งเสริมสุขภาพโลกครั้งที่ 9 ที่ นครเซี่ยงไฮ้

หัวข้อหลักในการประชุมประกอบด้วย

1) ธรรมาภิบาลเพื่อสุขภาพ เน้นการบริหารจัดการบ้านเมือง โดยการสร้างความเข็มแข็งของระบบธรรมาภิบาลและนโยบายเพื่อสร้างทางเลือกด้านสุขภาพที่ทุกคนสามารถเข้าถึงและเข้ารับบริการได้ และรวมพลังทุกภาคส่วนในสังคมมาร่วมกันดำเนินการ เป็นการดำเนินการที่มีเหตุผล โปร่งใส ตรวจสอบได้ และมีจริยธรรม
2) การพัฒนาเมืองเพื่อสุขภาพ (Healthy City) สร้างเมืองสีเขียว เพื่อให้ประชาชนสามารถอยู่อาศัย ทำงาน หรือเล่นได้อย่างสมัครสมานสามัคคี มีความสุข และเอื้อต่อสุขภาพ
3) การพัฒนาความรอบรู้ด้านสุขภาพ โดยเพิ่มความรู้ และทักษะทางสังคม เพื่อให้ประชาชนสามารถตัดสินเลือกทางเลือกที่ส่งผลดีต่อสุขภาพของตนเองและครอบครัว มีกิจกรรมทางสังคมภายในชุมชน ทำให้ชุมชนสามารถเห็นความเชื่อมโยงของปัจจัยกำหนดสุขภาพที่จะส่งผลกระทบต่อสุขภาพ จนนำไปสู่การเคลื่อนไหวทางสังคม จนเกิดกิจกรรมที่คิดโดยชุมชน ทำโดยชุมชน โดยใช้ทรัพยากรของชุมชน เช่น การเฝ้าระวังของชุมชน การสื่อสารเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การกำหนดมาตรการทางสังคม และการจัดทำแผนงาน/โครงการ ซึ่งไม่เพียงแต่ยกระดับปัจจัยกำหนดสุขภาพ เท่านั้น แต่ยังผลต่อการยกระดับสุขภาพในท้ายที่สุด (ความรอบรู้ด้านสุขภาพมี 3 ระดับ คือ ระดับพื้นฐาน (Funtional) สามารถรู้ว่าจะไปรับบริการสุขภาพที่ไหน อ่านฉลากยา และทำตามแผนการรักษาของแพทย์ และไปตามนัดได้ สูงขึ้นมาคือระดับสื่อสารตอบโต้ได้(Interactive) โดยซักถามจนเกิดความเข้าใจและเกิดทักษะ สามารถนำข้อมูลข่าวสารมาสังเคราะห์และสามารถเผชิญกับสถานการณ์ใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ระดับสูงสุด คือระดับที่สามารถวิพากษ์วิจารณ์ได้(Critical) เข้าใจความเชื่อมโยงระหว่างสุขภาพกับปัจจัยกำหนดสุขภาพ มีทักษะในรวมทุกภาคส่วนในสังคมเพื่อร่วมกันยกระดับปัจจัยกำหนดสุขภาพไปพร้อมกับการยกระดับสุขภาพ)

Figure 3. 3 เสาหลักของการส่งเสริมสุขภาพ (เพื่อใช้เป็นหัวข้อหลักในกาประชุม WHO 2016)

การประชุมวันที่ 1 เมืองเพื่อสุขภาพ (Healthy City)

ครึ่งหนึ่งของประชากรโลกอาศัยอยู่ในเมือง และมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 60 ในอีก 10 ปีข้างหน้า คนในเมืองใช้บริการและโครงสร้างพื้นฐานในเมือง เพื่อสุขภาพและดำรงชีวิตประจำวัน ความหนาแน่นของประชากรทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมในเมือง และส่งผลกระทบต่อสุขภาพของคนในเมือง การประชุมนี้ได้เชิญ นายกเทศมนตรี 100 ท่าน จากทั่วโลก มาร่วมแลกเปลี่ยนความเห็นและประสบการณ์ในการพัฒนาเมืองเพื่อสุขภาพ ภายใต้บริบทของ SDGs ฉันทามติจากที่ประชุมสรุปได้ว่า การจะพัฒนาให้เกิดเมืองเพื่อสุขภาพขึ้นได้นั้น ความรับผิดชอบของผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริม สนับสนุน ให้ประชาชนที่อาศัยในเมืองทุกคน ให้มีสุขภาพดี มีความปลอดภัย ประสบความสำเร็จในการดำรงชีวิต ด้วยการสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี ผู้บริหารเมือง ตระหนักเป็นอย่างดีว่า “ การวางแผน และการตัดสินใจทางนโยบายที่จะมีผลโดยตรงกับประชาชนในเมืองนั้น ต้องคำนึงถึงประโยชน์และคุณค่าที่ประชาชนจะได้รับ และต้องรับฟังเสียงของประชาชน “

ไมเคิล บลูมเบิร์ก นายกเทศมนตรี มหานครนิวยอร์ค กล่าวในที่ประชุม ส่งเสริมสุขภาพโลกครั้งที่ 9 ที่นครเซี่ยงไฮ้ว่า “วิธีการที่ดีที่สุดที่จะทำให้เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนบรรลุเผลคือ การออกแบบแผนงานที่ดี โดยใช้ข้อมูลข่าวสาร และในภาวะที่โลกเผชิญปัญหาการเติบโตอย่างรวดเร็วของเมือง ผู้บริหารเมืองจึงความสำคัญต่อการพัฒนาเมืองมากกว่าในอดีตมาก ในฐานะที่เป็นผู้บริหารมหานครนิวยอร์ค ที่มีแผนงาน/โครงการต่างๆมากมาย เพื่อให้เป็นเมืองเพื่อสุขภาพ ได้แก่ เมืองที่ปลอดควันบุหรี่ในที่สาธารณะ ถนนปลอดภัย การรณรงค์ให้การศึกษาในหลายๆเรื่อง เพื่อยกระดับสุขภาพของคนในเมือง นโยบายการจ้างงานที่เอื้อต่อสุขภาพของคนงาน และกล่าวทิ้งท้าย ว่า “ถึงเวลาที่จะต้องดำเนินการแล้ว ให้รักษาคำมั่นสัญญาที่ให้ไว้กับประชาชน และวางแผนที่จะดำเนินการให้บรรลุคำมั่นสัญญาดังกล่าว เพื่อที่จะบรรลุเป้าหมายร่วมกันของทุกคนในท้ายที่สุด “

องค์กรอนามัยโลกได้ขับเคลื่อนเรื่องเมืองเพื่อสุขภาพมาหลายทศวรรษ การบูรณาการเรื่องเมืองเพื่อสุขภาพกับ SDGs จึงเป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญ ที่ผู้บริหารเมืองถือเป็นวาระทางการเมืองที่จะพัฒนาเมืองให้เป็นเมืองเพื่อสุขภาพ อย่างมุ่งมั่นและมีส่วนร่วม โดยองค์การอนามัยโลก (WHO) จะเป็นตัวกลางในการให้การสนับสนุน และสร้างเครือข่ายเมืองเพื่อสุขภาพให้เกิดขึ้นทั่วโลก ตัวอย่างของการดำเนินงานในระดับพื้นที่ ที่ทำให้เกิดผลประโยชน์ร่วมกันระหว่างสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ รวมถึงบูรณาการร่วมกับ SDGs เช่น เมืองสีเขียว โดยบูรณาการในเรื่อง การขนส่งมวลชนในเมือง ระบบสุขภาพสีเขียว (เน้นในเรื่องการรักษาสิ่งแวดล้อม) และบูรณาการในเรื่องการการไม่บริโภคยาปฏิชีวนะโดยไม่มีข้อบ่งชี้ เพื่อป้องกันเชื้อโรคดื้อยา (SDG 12)

ดร.เลย์ลา แมคเคย์ Center for Urban design and Mental Health กล่าวว่า สิ่งแวดล้อมในเมืองส่งผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบต่อสุขภาพจิต คนในเมืองเสี่ยงต่อความโดดเดียว ไม่มีความสุข เครียด และปัญหาสุขภาพจิตอื่นๆ จากการสำรวจพบว่าคนเมืองซึมเศร้าร้อยละ 40 วิตกกังวลร้อยละ 20 ผู้บริหารเมืองควรประสานงานกับเจ้าหน้าที่สาธารณะสุขอย่างใกล้ชิด และพัฒนาเมืองให้ปลอดภัย มีสีเขียว คนในเมืองมีสุขภาพกายและจิตที่ดี

การประชุมวันที่ 2 ธรรมภิบาลเพื่อสุขภาพ (Good Governance for health)

วิสัยทัศน์ของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) นั้นเรียกร้องให้ภาคส่วนสุขภาพ และภาคส่วนอื่นๆให้มีส่วนร่วมต่อการพัฒนา และบูรณาการงานร่วกันเพื่อส่งมอบทุกเป้าหมายโดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง แม้เป้าหมายจะไม่สามารถที่จะแยกให้ภาคส่วนใดภาคส่วนหนึ่งทำโดยลำพังได้ แต่เป้าหมายดังกล่าวเป็นเรื่องของทุกคน ซึ่งการที่จะบรรลุเป้าหมายดังกล่าว สามารถดำเนินการได้หลากหลายช่องทาเพื่อให้ไปสู่จุดปลายทางดังกล่าว โดยขึ้นกับบริบทของแต่ละประเทศ

แต่ไม่ว่าจะใช้ช่องทางไหนในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุจุดหมายปลายทางของ SDGs ทุกช่องทางจะมีประเด็นของสุขภาพเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย การประชุมที่นครเซี่ยงไฮ้ได้ฉายภาพให้เห็นแนวทางของการวางตำแหน่งของการส่งเสริมสุขภาพให้เป็นศูนย์กลางของ SDGs และตัวอย่างด้านล่างนี้จะเป็นตัวอย่างของแนวทางการเปลี่ยนแปลงที่อภิปรายในที่ประชุม

1. **ปฏิรูปผ่านการกำหนดวิสัยทัศน์** : การจินตนาการความเจริญรุ่งเรืองของมนุษยชาติ ที่จะไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง โดยทุกคนได้รับการยอมรับ มีความรุ่งเรือง สงบสุข และได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย เอื้อต่อสุขภาพ และยั่งยืน หรือที่เรียกว่า สุขภาพของโลก (Planetary health)
2. **ปฏิรูปผ่านการกระทำ** : โดยกำหนดเป็นความสำคัญสูงสุดในระดับการเมืองหรือนโยบาย : แนวทางหลักที่จะส่งมอบเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) คือการทำให้เรื่องสุขภาพถูกกำหนดเป็นนโยบายหลักของรัฐบาล (ทั้งรัฐบาลกลางหรือรัฐบาลท้องถิ่น) ในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ประธานาธิบดี สี่จิ้นผิง ได้ประกาศนโยบายในเดือนสิงหาคม 2016 และจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อไปสู่ “Healthy China “ ซึ่งหลายๆประเทศเช่นประเทศ G20 ก็ขับเคลื่อนไปสู่ทิศทางเดียวกันกับประเทศจีน
3. **ปฏิรูปผ่านการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ** : การส่งเสริมสุขภาพสามารถที่จะส่งผลต่อเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากถ้าทุกๆคนและทุกๆชุมชนมีสุขภาพดี มีผลิตภาพ มีความเท่าเทียม จะสามารถสร้างนวัตกรรม สร้างโอกาสและอุตสาหกรรมใหม่ๆ เช่น ธุรกิจเกี่ยวกับพลังงานหมุนเวียนหรือพลังงานทางเลือกเป็นต้น ซึ่งส่งผลดีทั้งต่อเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม
4. **ปฏิรูปในระดับโลก** : ก้าวย่างที่สำคัญในการพัฒนาความเข้มแข็งของการพัฒนาประเทศคือ การสร้างธรรมาภิบาลทางสุขภาพในระดับโลก เพื่อให้เกิดการปฏิบัติที่เป็นธรรม มีเหตุมีผล และมีระบบการควบคุมกำกับการลงทุนหรือการค้าที่ส่งกระทบต่อสุขภาพอย่างเข้มงวด ผ่านนโยบายทางด้านการเงินการคลัง เช่นมาตรการทางภาษี
5. **ปฏิรูปผ่านการเชื่อมโยงกันทางนโยบาย** : ประสบการณ์มากกว่า 30 ปี พิสูจน์ได้ว่า กลยุทธ์การส่งเสริมสุขภาพได้ผลดี กลยุทธ์ส่งเสริมสุขภาพทำให้เกิดนวัตกรรมในการอภิบาลระบบ ตัวอย่างของความสำเร็จคือเรื่อง ทุกนโยบายเพื่อสุขภาพ (Health in all Policy) และกลยุทธ์นี้ได้กลายเป็นพื้นฐานของประเทศต่างๆเพื่อต่อยอดไปสู่ SDGs เป้าหมายที่ 16 และ 17 คือการส่งเสริมให้เกิดการเชื่อมโยงทางนโยบายและการสร้างพันธมิตรเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
6. **การปฏิรูปผ่านการอภิบาลโดยทุกคนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม** : การขับเคลื่อนสังคมและการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นของกลุ่มอ่อนไหว (Vulnerable groups) เช่น คนพื้นเมือง ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของการอภิบาลการดำเนินการตาม SDGs

การให้ความสำคัญกับภาวะทุพโภชนาการทุกประเภท โดยการปรับเปลี่ยนระบบอาหาร

ฟินแลนด์ เป็นประเทศที่พยายามที่จะยกเครื่องระบบอาหาร โดยให้ความสำคัญกับภาวะทุพโภชนาการทุกประเภท ในช่วงของการนำเสนอในที่ประชุมของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสวัสดิการสังคมและสุขภาพ ของประเทศฟินแลนด์ (Ms Pirkko Mattila) เธอได้เน้นหนักในประเด็นของทุกนโยบายเพื่อสุขภาพ โดยพุ่งเป้าไปที่สุขภาพของประชาชนทุกคน เน้นปฏิบัติการโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน โดยการกำหนดวิสัยทัศน์ที่ให้ทุกระบบย่อยในระบบอาหารปรับเปลี่ยนไปสู่ อาหารที่เน้นพืชและผัก ลดการบริโภคเนื้อสัตว์ลง การดำเนินการในเรื่องการให้คำแนะนำเรื่องโภชนาการการส่งเสริมให้เกิดทางเลือกที่ยั่งยืนและสร้างระบบในการส่งเสริมอาหารที่หาได้ในท้องถิ่น และลดอาหารที่เหลือจากการบริโภค สำหรับในอนาคต เธอมุ่งเน้นนโยบายสิทธิของสตรีและเด็กหญิง รวมถึงเรื่องความมั่นคงของอาหาร การเข้าถึงน้ำสะอาดและยั่งยืน

การป้องกันความรุนแรงในเด็ก

ในปี 2011 ประเทศแทนซาเนีย ได้รายงานเกี่ยวกับการกระทำรุนแรงทางเพศ การกระทำรุนแรงต่อร่างกายและจิตใจในเด็ก โดยถือเป็นปัญหา สาธารณสุข สิทธิมนุษยชน และปัญหาสังคมที่สำคัญของประเทศ รัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องได้แก่ รมต.สาธารณสุข สวัสดิการสังคม ศึกษาและยุติธรรม ได้บูรณาการการทำงานร่วมกัน เพื่อพัฒนาแผนงานระดับชาติเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว

มีความก้าวหน้าในระดับนโยบาย ประกอบด้วย การกำกับติดตามการบังคับใช้กฎหมาย พรบ.เด็ก (กระทรวงสวัสดิการสังคม) เกณฑ์มาตรฐานของตำรวจในการคุ้มครองเด็ก (การบังคับใช้กฎหมาย) แนวทางสำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการให้บริการผู้ที่ถูกกระทำรุนแรง (กระทรวงสาธารณสุข) ปรับปรุงแนวปฏิบัติทางจริยธรรมของวิชาชีพครู (กระทรวงศึกษาธิการ) และออกหนังสือเวียนเกี่ยวกับการห้ามทำโทษเด็กทางร่างกาย โดยให้ใช้แนวทางการทำโทษเด็กด้วยวิธีการอื่นแทน

ได้ออกมาตรการในการคุ้มครองสังคมโดยรัฐบาลได้แก่ สถานีตำรวจทุกแห่งต้องจัดให้มีพื้นที่สำหรับสตรีและเด็กพร้อมทีมงานที่ทำหน้าที่คุ้มครองเด็ก จัดให้มีการช่วยเหลือทางกฎหมายสำหรับเด็ก และสถานบริการสาธารณสุขต้องพัฒนาระบบบริการ โดยรวมบริการทั้งหมดให้พร้อมในที่แห่งเดียว (One stop services)

มาตรการในชุมชนมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มความตระหนักและเปลี่ยนบรรทัดฐานและคุณค่าทางสังคมเกี่ยวกับความเป็นสุภาษบุรุษ และการสื่อสารระหว่างคู่สมรสและครอบครัว

แผนการดำเนินการในอนาคต (2017-2021) ได้พัฒนากลยุทธ์ โดยครอบคลุมทั้ง 3 เรื่องคือ การป้องกัน การตอบโต้ และการดำเนินการโดยบูรณาการข้ามภาคส่วน

การประชุมวันที่ 3 เป็นการดูงานในประเทศเจ้าภาพ Healthy China 2030

การดูงานเน้นในเรื่องแผนยุทธศาสตร์ชาติของประเทศจีนเพื่อไปสู่ Healthy China 2030 โดยมีประเด็น เช่น การปฏิรูประบบสาธารณสุข วิถีชีวิตเพื่อสุขภาพและการแพทย์แผนจีน การส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพ การตอบโต้เหตุฉุกเฉิน

Healthy China 2030 เป็นวิสัยทัศน์ใหม่ของการสาธารณสุขที่จะมุ่งเน้นด้านการส่งเสริมสุขภาพ มากกว่า 20 หน่วยงานของรัฐบาลมาร่วมกันวางแผนยุทธศาสตร์ โดยยุทธศาสตร์ประกอบด้วย 4 พื้นฐานหลักได้แก่ 1.สุขภาพคือประเด็นที่รัฐบาลให้ความสำคัญ 2.การปฏิรูปและการสร้างนวัตกรรม 3.การพัฒนาโดยใช้วิธีการทางวิทยาศาตร์ 4.ความเป็นธรรม การทำให้วิสัยทัศน์ China 2030 เป็นจริงได้ โดยการปฏิรูประบบสาธารณสุข และให้ทุกภาคส่วนยกระดับปัจจัยกำหนดสุขภาพที่จะส่งผลต่อดัชนีชี้วัดสุขภาพ และที่สำคัญคือ การประกาศความมุ่งมั่นทางการเมืองที่จะมีส่วนร่วมอย่างจริงจังในระดับโลก และมุ่งมั่นที่จะบรรลุเป้าหมาย SDGs 2030

การประชุมวันที่ 4 การส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพ

มีการอภิปรายอย่างกว้างขวางในเรื่องความรอบรู้ด้านสุขภาพ ในกาประชุมที่นครเซี่ยงไฮ้ เน้นการส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพด้วยการปรับปรุงการเข้าถึงข้อมูลข่าวาร (access) การพัฒนาความสามารถของประชาชนในการตัดสินใจด้วยตนเองในสุขภาพของตนและครอบครัวอย่างมีประสิทธิภาพ และการเสริมพลังให้กับผู้เกี่ยวข้อง เพื่อสามารถให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้นำทางการเมือง (ทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น) ผู้กำหนดนโยบาย รวมถึงการส่งเสริมให้เกิดความรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ โดยการทำให้ประชาชนเข้าใจในเชิงลึกถึงผลกระทบต่อสุขภาพอันเนื่องมาจากการตัดสินใจเชิงนโยบาย ความรอบรู้ด้านสุขภาพสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงสุขภาพและสังคมได้หลายทางได้แก่

1. **การเปลี่ยนไปสู่การเน้นการส่งเสริมสุขภาพ** : โรคที่เป็นปัญหาทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศได้ประโยชน์จากกลยุทธ์การส่งเสริมสุขภาพ โดยการเสริมพลังชุมชนและบูรณาการเรื่องสุขภาพเข้าไปในทุกนโยบาย (ทุกนโยบายเพื่อสุขภาพ) การประชุมที่นครเซี่ยงไฮ้ได้ขยายขอบเขตของการส่งเสริมสุขภาพไปไกลกว่าเรื่องโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCD) โดยครอบคลุมในเรื่องโรคเอดส์หรือเอชไอวี โรคติดต่อ การดื้อยาปฏิชีวนะ และภาวะฉุกเฉินทางการแพทย์ แต่ประเด็นที่สำคัญที่สุดคือการเปลี่ยนแปลงระบบการดูแลผู้ป่วยจากเดิมที่เน้นโรคเป็นศูนย์กลาง มาเป็นการเน้นคนเป็นศูนย์กลาง
2. **การเปลี่ยนแปลงแนวคิดการส่งเสริมสุขภาพ** : โดยเชื่อมโยงเรื่องสุขภาพ สุขภาวะ ความสุข และสุขภาพจิต เป็นประเด็นสำคัญในเรื่องการส่งเสริมสุขภาพ โดยมองสุขภาพเป็นความเป็นอยู่ที่ทุกคนใช้ในชีวิตประจำวัน มองสุขภาพเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมหรือความรู้สึกของประชาชน
3. **การเปลี่ยนแปลงในด้านความรู้และข้อมูล** มีการแบ่งปันความรู้ใหม่และเทคโนโลยีใหม่ และการวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลข่าวสารจนรอบรู้ นำไปสู่การวางแผนงาน/โครงการที่จะนำไปพัฒนาหรือแก้ปัญหาสาธารณสุข เช่น การพัฒนาเมืองและระบบบริการสาธารณสุขแนวใหม่ แต่ถึงจะมีการใช้เทคโนโลยีใหม่ก็ไม่ได้ละเลยประเด็นในเรื่องจริยธรรม การละเมิดความเป็นส่วนตัวหรือเปิดเผยความลับของผู้ป่วย

4. การเปลี่ยนแปลงทาด้านเทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีทางด้านดิจิทัลได้ถูกนำมาสาธิตในการประชุมเพื่อนำมาใช้เพื่อการส่งเสริมสุขภาพ โดยเทคโนโลยีดิจิทัลถือเป็นการปฏิวัติในเรื่องการพัฒนาความรู้ในด้านการส่งเสริมสุขภาพ รวมถึงปฏิวัติการมีส่วนร่วมโดยใช้ social Media ที่สามารถสื่อสารและโต้ตอบกันได้โดยทันที

ใช้เทคโนโลยีเป็นคานงัด ในการยกระดับความรอบรู้ด้านสุขภาพ

สิงคโปร์เป็นประเทศที่ประชาชนมีเครื่องคอมพิวเตอร์หรือโทรศัทพ์มือถือ เฉลี่ย 4.6 อุปกรณ์ ต่อคน ซึ่งมากกว่าค่าเฉลี่ยของโลกที่เท่ากับ 3.6 อุปกรณ์ต่อคน จึงได้นำเทคโนโลยีมาเพิ่มความรอบรู้ด้านสุขภาพของประชาชนด้วยโครงการที่เรียกว่า Health Hub (https://www.healthhub.sg/) โดยจัดทำ Platform เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการให้สุขศึกษา การเก็บข้อมูลทางสุขภาพหรือเวชระเบียนด้วยสื่ออิเลคโทรนิค และการค้นหาการบริการ สถานบริการสุขภาพ หรือบริการที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพด้วยระบบ online โดยระบบ platform ที่ได้พัฒนาขึ้นนั้นได้บูรณาการในเรื่องเนื้อหาสุขภาพ (content) เข้ากับบริการสุขภาพ เพื่อหวังผลให้เกิดกการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ และทำให้การบริการเป็นมิตรต่อผู้ใช้บริการ คือ ง่าย สะดวก สามารถสื่อสาร 2 ทาง และนำระบบ Multimedia มาใช้

ประชาชนใช้เทคโลโลยีดิจิทัลเพื่อการเข้าถึงข้อมูล และตัดสินใจเกี่ยวกับสุขภาพ แต่ไม่ใช่ว่าทุกเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพที่อยู่เว็บจะถูกต้องทั้งหมด ที่ประชุมมีความห่วงกังวลถึงข่าวสารทางสุขภาพที่ไม่ถูกต้อง และเป็นเรื่องท้าทายในการพัฒนาความรอบรู้ด้านสุขภาพให้กับประชาชน เพื่อที่จะเลือกเชื่อหรือไม่เชื่อข้อมูลข่าวสารที่มีอย่างท่วมท้น

สุขภาพดีด้วยการปรับปรุงน้ำสะอาด สุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม และอนามัยส่วนบุคคล

ประเทศ เนปาล ตระหนักว่าการเข้าถึงน้ำสะอาด สุขาภิบาลเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานสำหรับประชาชนทุกคน จึงมุ่งมั่นที่จะบรรลุเป้าหมาย SDGs ข้อ 6 (Water and Sanitation) และเรียกร้องให้ทุกภาคส่วนบูรณาการการทำงานเพื่อปรับปรุงน้ำสะอาดและสุขาภิบาล ในปี 2015 รัฐบาลเนปาลได้จัดตั้งกระทรวง จัดหาน้ำและสุขาภิบาล และเพิ่มงบประมาณในการจัดหาน้ำสะอาด และปรับสุขาภิบาลและอนามัยส่วนบุคคล โดยใช้การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นตัวขับเคลื่อนหลักในช่วงของการดำเนินการ มีการณรงค์ห้ามการถ่ายอุจจาระในที่เปิดทั่วปรเทศ โดยอาสาสมัครสาธารณสุขหญิงเป็นตัวหลักในการขับเคลื่อนทางสังคม นโยบายและกลยุทธ์ได้ถูกพัฒนาขึ้น และมีการจัดทำมาตรฐานน้ำสะอาดสำหรับการบริโภคและแผนการจัดหาน้ำสะอาด และระบบการเฝ้าระวังน้ำสะอาด

อย่าทิ้งวัยรุ่นไว้ข้างหลัง เขาคือผู้นำด้านการส่งเสริมสุขภาพในอนาคต

การประชุมครั้งนี้ มีการจัดประชุมสัมมนาของกลุ่มวัยรุ่น โดยเชิญวัยรุ่นจากทั่วโลก เนื่องจากมองเห็นศักยภาพของวัยรุ่นในเรื่องการส่งเสริมสุขภาพ โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงทางเทคโลยี เช่น social media ซึ่งกลุ่มวัยรุ่นคือกลุ่มที่เกิดในยุคดิจิทัล จนไม่ต้องปรับตัวเนื่องจากได้ใช้สื่อดิจิทัลในชีวิตประจำวันอยู่แล้ว วัยรุ่นที่เข้าร่วมประชุมเรียกร้องที่ประชุมให้ “ไว้ใจพวกเรา ฟังพวกเรา เปิดโอกาสให้พวกเรามีส่วนร่วม และให้ลงทุนในพวกเรา “

ที่ประชุมเรียกร้องให้มีการสร้างนักการสาธารณสุขรุ่นใหม่ เนื่องจากสามารถที่จะจัดการความท้าทายในปัจจุบันและอนาคตได้ดีกว่า เข้าใจในเรื่องเทคโนโลยีและการค้าโลกที่ผลิตอาหารที่มีผลกระทบต่อสุขภาพเพื่อขายทั่วโลก จนเกิดปัจจัยกำหนดสุขภาพตัวใหม่ที่เรียกกว่า “ปัจจัยทางการค้าที่ส่งผลต่อสุขภาพ (Trade Determinant) “

ตัวขับเคลื่อนสู่ความสำเร็จ

สาเหตุที่กลยุทธ์การส่งเสริมสุขภาพประสบความสำเร็จ เนื่องจากเป็นกลยุทธ์ที่ทำงานข้ามกลุ่มโรคและข้ามภาคส่วน และออกแบบการทำงานให้ชุมชนเป็นศูนย์กลางในการดำเนินการเพื่อพัฒนาสุขภาพหรือแก้ปัญหาสุขภาพ กลยุทธ์การส่งเสริมสุขภาพให้ความสำคัญและรับฟังเสียงของสมาชิกในชุมชน ซึ่งแตกต่างกับการรักษาพยาบาลที่ให้ความสำคัญกับผู้ให้บริการมากกว่าผู้ป่วยหรือชุมชน

30 ปีที่ผ่านมาเป็นเครื่องพิสูจน์ได้ว่า การนำกลยุทธ์การส่งเสริมสุขภาพไปสู่การปฏิบัตินั้นสามารถทำได้จริงและเกิดประสิทธิผล จึงมั่นใจต่อข้อเสนอเชิงนโยบายที่เรียกร้องให้ทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ เอกชน ประชาสังคม รวมพลังกันเพื่อยกระดับปัจจัยกำหนดสุขภาพ พร้อมๆไปกับการยกระดับสุขภาพ โดยเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ต้องเป็นศูนย์กลางของทุกความพยายามที่จะส่งเสริมสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน

การประชุมส่งเสริมสุขภาพโลกครั้งที่ 9 ที่นครเซี่ยงไฮ้ ได้บ่งชี้ปัจจัยที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของการส่งเสริมสุขภาพเพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ดังนี้

1) **ความมุ่งมั่นทางการเมือง** การตัดสินใจที่จะนำไปสู่สุขภาพที่ดีจำเป็นต้องอาศัยการเมืองในการออกนโยบายระดับสูงเพื่อที่จะส่งเสริมให้เกิดสิ่งที่เรียกว่า “ทุกนโยบายเพื่อสุขภาพ” รวมถึงการเมืองสามารถที่จะจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณเพื่อนำมาใช้ในการดำเนินการในเรื่องการส่งเสริมสุขภาพและการสาธารณสุข
2) **ภาวะผู้นำในการเชื่อมโยงนโยบายต่าง ๆเข้าด้วยกัน** ผู้นำที่มีประสิทธิภาพต้องสามารถรวมพลังทุกภาคส่วนของสังคมมาร่วมกันพัฒนาโดยมีจุดหมายปลายทางร่วมกันคือ “สุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน” ซึ่งกระทรวงสาธารณสุข หน่วยงานของภาคส่วนสุขภาพ ตลอดจนเจ้าหน้าที่สาธารณสุขมีบทบาทที่สำคัญในการ 1.ให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย 2.เป็นตัวกลางในการเจรจาไกล่เกลี่ยให้ทุกภาคส่วนของสังคมเลือกสุขภาพเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาในทุกเรื่อง และ 3.พัฒนาสมรรถนะของผู้นำในทุกระดับโดยเฉพาะผู้นำท้องถิ่น และผู้บริหารที่อยู่นอกภาคส่วนสุขภาพ (Non Health Sector)
3) **การพัฒนาสมรรถนะเพื่อที่จะทำงานในแนวทางใหม่** ปัจจุบันโลกเปลี่ยนแปลงรวดเร็วมาก ทำให้สถานการณ์ไม่เหมือนก่อน จึงจำเป็นต้องพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรสาธารณสุขเพื่อให้เข้าใจแนวคิด และแนวปฏิบัติ ของการส่งเสริมสุขภาพ และความท้าทายในเรื่องการบูรณาการการทำงานในพื้นที่กับภาคส่วนอื่นๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน ประชาสังคมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาทักษะใหม่ให้กับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับ SDGs เพราะฉะนั้น การพัฒนาสมรรถนะของทั้งระบบที่ต้องทำงานร่วมกันจึงเป็นสิ่งที่จำเป็น
4) **องค์กรที่ดำเนินการส่งเสริมสุขภาพที่เข้มแข็ง** การส่งเสริมสุขภาพที่เข็มแข็งและยั่งยืนจำเป็นต้องใช้องค์กรที่มีหน้าที่ส่งเสริมสุขภาพที่เข็มแข็ง การดำเนินการแบบข้ามภาคส่วน ข้ามวิชาชีพ จำเป็นต้องปรับตัวในการทำงานแบบบูรณาการกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

เหนือสิ่งอื่นใด การจะทำให้ SDGS สำเร็จ จำเป็นต้องเปลี่ยนแบบแผนความคิด (Mind set) กลยุทธ์ในการส่งเสริมสุขภาพจำเป็นต้องทำงานแบบบูรณาการ เพื่อบรรลุเป้าหมายทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม พร้อมๆไปกับการบรรลุเป้าหมายทางสุขภาพ โดยนิยามคำว่าสุขภาพ ไม่ใช่ภาวะที่ปราศจากโรคและความพิการเท่านั้น แต่หมายรวมถึง สุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพทางสังคมและสุขภาพทางปัญญาด้วย (completely physical , mental ,social and spiritual health)

การขับเคลื่อนไปทั่วโลกอย่างจริงจัง (A truely Global Movement)

กลุ่มประเทศที่มีรายได้ปานกลางโดยเฉพาะในเอเชีย ได้ขับเคลื่อนการส่งเสริมสุขภาพ การปรับปรุงสภาพแวดล้อมในเมือง และตระหนักถึงความท้าทายด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งสัมผัสได้จากการนำเสนอของรัฐมนตรีของกระทรวงต่างๆ และนายกเทศมนตรีจากเมืองต่างๆทั่วโลก กลุ่มประเทศที่มีรายได้ต่ำก็แสดงความมุ่งมั่นที่จะขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะเรื่องสุขภาพของสตรี

องค์การอนามัยโลก (WHO) และประเทศสมาชิก : การประชุมที่นครเซี่ยงไฮ้เป็นเครื่องแสดงความมุ่งมั่นในเรื่องการส่งเสริมสุขภาพในมิติใหม่

ผู้นำประเทศจากทั่วโลก มุ่งมั่นที่จะขับเคลื่อนเพื่อให้บรรลุทั้ง 17 เป้าหมายในวาระ 2030 เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ผู้เข้าร่วมประชุมในครั้งนี้เรียกร้องให้ สุขภาพได้รับการส่งเสริมใน 194 ประเทศเฉกเช่นเดียวกับตอบสนอง SDGs ด้วย

การประชุมที่นครเซี่ยงไฮ้ได้เห็นแนวทางในการส่งเสริมสุขภาพภายใต้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ในหลากหลายมิติและหลากหลายภาคส่วน ซึ่งสนับสนุนภารกิจในภาพรวมขององค์กรสหประชาชาติ (UN) ที่จะชี้นำประสานงานและดำเนินการที่จะทำให้คำมั่นสัญญา “ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง “ เป็นจริง

การส่งเสริมสุขภาพ เป็นพื้นฐานที่สำคัญของ ทุกกลยุทธ์ในระดับพื้นที่หรือระดับประเทศที่นำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ไปสู่การปฏิบัติ และบุคคลหรือองค์กรที่รับผิดชอบภารกิจส่งเสริมสุขภาพ ต้องถือเป็นภารกิจที่ต้องดำเนินการเป็นลำดับแรก

ในการประชุมส่งเสริมสุขภาพโลกครั้งที่ 9 ที่นครเซี่ยงไฮ้ องค์การอนามัยโลก (WHO) ได้ตัดสินใจเลือกประเด็น “ ส่งเสริมสุขภาพ ส่งเสริมเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Promote health promote SDGs) “ เป็นหัวข้อหลักในการประชุม เนื่องจากปี 2016 เป็นปีแรกของการดำเนินการตามวาระ 2030 SDGs ขององค์การสหประชาชาติ (UN) และที่สำคัญกว่านั้นคือ การส่งเสริมสุขภาพมีศักยภาพที่จะเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาที่มีความซับซ้อน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

การประชุมครั้งนี้ถือเป็นจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนผ่าน ซึ่งจะเกิดประโยชน์ต่อประชากรโลก องค์กรอนามัยโลกเรียกร้องให้ทุกคนขับเคลื่อนไปข้างหน้าและลงมือทำอย่างจริงจัง “สุขภาพคือทางเลือกของเรา (Health is our choice) “

คำประกาศเซี่ยงไฮ้ เรื่อง ส่งเสริมสุขภาพ ในวาระ 2030 เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

Shanghai Declaration on Promoting health in the 2030 agenda for Sustainable development

ระหว่างวันที่ 21-24 พฤศจิกายน 2016 ที่นครเซี่ยงไฮ้ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน พวกเราตระหนักว่า สุขภาพและการกินอยู่ที่ดี เป็นสิ่งที่สำคัญในการบรรลุวาระการพัฒนา 2030 ขององค์การสหประชาชาติ (UN) และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

พวกเรายืนยันว่า สุขภาพเป็นสิทธิสากล และเป็นทรัพยากรที่จำเป็นในการใช้ชีวิตประจำวัน เป็นเป้าหมายทางสังคมร่วมกัน และเป็นทางเลือกทางการเมืองของทุกประเทศ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน กำหนดให้ต้องลงทุนในสุขภาพ จัดให้มีหลักประกันสุขภาพทั่วหน้า และลดความเหลื่อมล้ำ สำหรับประชาชนทุกคน ทุกกลุ่มอายุ และไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง

เราจะส่งเสริมสุขภาพผ่านทุกการดำเนินงานในทุกเป้าหมายของการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs)

สุขภาพดีและการยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนทุกคนและทุกกลุ่มวัย สามารถกระทำให้สำเร็จได้ด้วยการส่งเสริมสุขภาพผ่านทุกเป้าหมายที่กำนดไว้ในเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และการให้ทุกภาคส่วนในสังคมมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาสุขภาพ กลยุทธ์การส่งเสริมสุขภาพเป็นกลยุทธ์ในการปฏิบัติที่ได้ผลและเกิดผลกระทบสูง กฎบัตรอ๊อตตาวาเพื่อการส่งเสริมสุขภาพ เปรียบเสมือนเข็มทิศนำทาง และเรายังมั่นใจว่า ยังสามารถที่จะนำมาใช้ได้จวบจนปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่อง การปรับปรุงหรือยกระดับปัจจัยกำหนดสุขภาพ การเสริมพลังประชาชนในการควบคุมสุขภาพ และให้คนเป็นศูนย์กลางของระบบสุขภาพ

เราจะทำให้สุขภาพ เป็นทางเลือกทางการเมือง (ทุกนโยบายเพื่อสุขภาพ)

เรากำลังเผชิญกับบริบทใหม่ของการส่งเสริมสุขภาพทั้งในระดับพื้นที่และในระดับโลก สุขภาพของคนไม่สามารถที่จะแยกขาดจากสุขภาพของโลก การเติบโตทางเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว ไม่สามารถรับประกันได้ว่าสุขภาพของประชาชนจะดีขึ้น การประกันสุขภาพถูกท้าทายด้วยอิทธิทางการค้าซึ่งจะส่งผลกระทบทางลบต่อสุขภาพ โลกที่เชื่อมต่อถึงกันและมีการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว ส่งผลให้โลกเกิดวิกฤตทางสุขภาพ ซึ่งจำเป็นใช้การตอบสนองเชิงบูรณาการ

ความไม่เท่าเทียมทางสุขภาพจำเป็นต้องใช้มาตรการทางการเมือง(ทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น) โดยบูรณาการทุกภาคส่วนและทุกพื้นที่เพื่อแก้ปัญหา และบางเรื่องอาจจะต้องใช้มาตรการในระดับโลกในการจัดการปัญหา ถ้าเราจะไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลังแล้ว สิทธิของสตรี บุคคลที่ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน และผู้ที่ประสบภัยพิบัติทางสิ่งแวดล้อมต้องถูกนำมาพิจารณาเป็นลำดับแรก เราเห็นความสำคัญของเรื่องธรรมาภิบาล การจัดการในพื้นที่ในระดับเมืองหรือชุมชนให้เป็นเมืองเพื่อสุขภาพ และการเสริมพลังบุคคลโดยการส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพ เราสนับสนุนนวัตกรรมหรือการพัฒนาที่ทำให้คนใช้ชีวิตอย่างมีความสุข และถือว่ากลุ่มอ่อนไหวที่สุด ควรได้รับโอกาสที่เหนือกว่า

ธรรมาภิบาลเป็นเรื่องที่สำคัญสำหรับสุขภาพ

นโยบายเพื่อสุขภาพและความยุติธรรมในสังคมเกิดประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม การไม่มีธรรมาภิบาลทำให้เกิดความเสียหายต่อการส่งเสริมสุขภาพทั้งในระดับประเทศและระดับโลก เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนซึ่งเป็นที่ยอมรับทั่วโลก มีศักยภาพอย่างสูงที่จะทำให้เกิดการยกระดับปัจจัยกำหนดสุขภาพ

พวกเราตระหนักว่า รัฐบาลในระดับต่างๆ มีความรับผิดชอบทั้งในระดับชาติ ระดับท้องถิ่น หรือระดับโลก ที่จะไม่กระทำด้วยวิธีการใดๆ ให้เกิดการผลิตหรือการบริโภคที่ไม่ยั่งยืน ซึ่งรวมถึงนโยบายทางเศรษฐกิจซึ่งส่งผลให้เกิดการว่างงาน หรือสภาพการทำงานที่ไม่ปลอดภัย รวมถึงการค้าหรือการลงทุนในอุตสาหกรรมที่ส่งกระทบทางลบต่อสุขภาพ เราเรียกร้องให้ผู้บริหารในภาคเอกชนมีธรรมาภิบาล ผลกำไรต้องไม่ยืนอยู่เหนือสุขภาพของประชาชน และร่วมกันจัดการเรื่องที่เป็นความห่วงกังวลร่วมกันคือ โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCD) ที่เพิ่มมากขึ้นจนเสมือนกับการระบาด

พวกเรามุ่งมั่นที่จะ

- ใช้กลไกที่มีอยู่เพื่อให้รัฐบาลปกป้องสุขภาพ และส่งเสริมสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน โดยออกนโยบายสาธารณะที่เอื้อต่อสุขภาพ และทำให้ทุกนโยบายเพื่อสุขภาพ
- กวดขันในเรื่องการบังคับใช้กฎหมาย รวมถึงการเก็บภาษีสินค้าที่ส่งผลกระทบทางลบต่อสุขภาพ
- ใช้นโยบายทางด้านการเงินการคลัง เป็นเครื่องมือในการทำให้เกิดการลงทุนในสุขภาพ และลงทุนเพื่อเพิ่มความเข็มแข็งของระบบสาธารณสุข
- นำระบบประกันสุขภาพถ้วนหน้ามาใช้เพื่อให้บรรลุทั้งเรื่องสุขภาพและคุ้มครองความเสี่ยงทางด้านการเงินเนื่องจากค่ารักษาพยาบาล
- มั่นใจการบริหารจัดการที่มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และรับผิดชอบต่อสังคม และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาสังคม
- สร้างความเข้มแข็งของระบบธรรมาภิบาลระดับโลก เพื่อร่วมกันแก้ปัญหาสาธารณสุขข้ามพรมแดน
- เห็นความสำคัญของการแพทย์พื้นบ้านที่สามารถทำให้ผลลัพธ์ทางสุขภาพดีขึ้น รวมถึงการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

เมืองและชุมชนเป็นฐานที่ตั้ง (Setting) ที่สำคัญสำหรับสุขภาพ

สุขภาพสร้างจากทุกคนในที่ที่คนใช้ชีวิตประจำวัน ในชุมชนที่ประชาชน อยู่อาศัย ทำงาน เล่น และรัก สุขภาพเป็นเครื่องชี้วัดที่สะท้อนความสำเร็จของการพัฒนาที่ยั่งยืน และการมีส่วนร่วมในการทำให้เมืองเป็นเมืองของทุกคน ประชาขนทุกคนมีความปลอดภัย สามารถปรับตัวให้กลับมาเข้มแข็งดังเดิมหรือมากกว่าเดิม ได้

นอกจากนั้นผู้นำเมืองต้องเห็นความสำคัญ ของเรื่องการเคลื่อนย้ายของประชาชนจากชนบทมาสู่เมืองอย่างรวดเร็ว เรื่องภาวะเศรษฐกิจซับเซา อัตราการว่างงานสูง ความยากจน รวมถึงในเรื่องความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม หรือภาวะมลพิษ เราจะไม่ยอมรับให้ประชาชนอาศัยอยู่ในพื้นที่ที่จะส่งผลกระทบทางลบต่อสุขภาพ รวมถึงการข้าถึงระบบบริการสุขภาพด้วยความยากลำบาก

เรามุ่งมั่นที่จะ

- ให้ความสำคัญกับนโยบายที่เกิดประโยชน์ร่วมกันระหว่าง สุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี กับ การใช้นวัตกรรมทางสังคมและเทคโนโลยีสารสนเทศที่สามารถโต้ตอบได้อย่างทันที เช่น Social Media
- สนับสนุนเมือง เป็นเมืองที่ส่งเสริม ความเท่าเทียม การนับรวมทุกกลุ่มทุกคนโดยไม่ทิ้งไว้ข้างหลัง (social inclusion) ส่งเสริมความรู้และทักษะของประชาชนโดยใช้การมีส่วนร่วมของชุมชนจนเกิดความผูกพัน
- ปรับระบบบริการทางการแพทย์และบริการทางสังคม โดยให้สามารถเข้าถึงระบบบริการอย่างเป็นธรรมและให้ประชาชนและชุมชนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา

ความรอบรู้ด้านสุขภาพ ช่วย เสริมพลังและขับเคลื่อนความเท่าเทียม

ความรอบรู้ด้านสุขภาพช่วยเสริมพลังบุคคลและทำให้เกิดความผูกพันต่อการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพในภาพรวม ผู้มีอำนาจตัดสินใจ หรือนักลงทุนที่มีความรอบรู้ด้านสุขภาพในระดับสูง จะนำเรื่องผลกระทบด้านสุขภาพมาพิจารณาควบคู่กับปัจจัยกำหนดสุขภาพ ความเท่าเทียมและการเข้าถึงระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ รวมถึง การเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะเพิ่มความรอบรู้ด้านสุขภาพ โดยต้องบูรณาการร่วมกันระหว่าง ทักษะ และการพัฒนาสมรรถนะตลอดช่วงชีวิต โดยหลักสูตรในโรงเรียน มีความสำคัญทั้งในช่วงเริ่มต้น ต่อเนื่องไปถึงช่วงอื่นๆในชีวิต

พวกเรามุ่งมั่นที่จะ

- มองความรอบรู้ด้านสุขภาพเป็นปัจจัยกำหนดสุขภาพที่สำคัญ และควรลงทุนในการพัฒนาความรอบรู้ด้านสุขภาพ
- พัฒนากลยุทธ์ ดำเนินการตามแผน และกำกับติดตามการดำเนินการตามกลยุทธ์การพัฒนาความรอบรู้ด้านสุขภาพของประชาชนทั้งระดับชาติและระดับพื้นที่
- เพิ่มความสามารถของประชาชนในการควบคุมสุขภาพและปัจจัยกำหนดสุขภาพ โดยใช้ศักยภาพของเทคโนโลยีดิจิทัล
- สิ่งแวดล้อมมีผลต่อการการตัดสินเลือกของผู้บริโภค ต้องทำให้เกิดความมั่นใจถึงข้อมูลข่าวสารที่จะสนับสนุนให้สามารถเลือกทางเลือกเพื่อสุขภาพ เช่น ฉลากอาหารหรือโภชนาการ เป็นต้น

เรียกร้องสู่การปฏิบัติ

พวกเราตระหนักว่า สุขภาพคือทางเลือกทางการเมือง และเราจะตอบโต้ผลประโยชน์ทางการเมืองที่จะส่งผลกระทบทางลบต่อสุขภาพ เราจะขจัดอุปสรรคต่อการเสริมพลัง โดยเฉพาะกลุ่มสตรีและเด็กหญิง เราเรียกร้องผู้นำทางการเมืองในทุกระดับ (ทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น) ผู้นำส่วนราชการ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ให้มาร่วมกับเราในการส่งเสริมสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีในทุกเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) การส่งเสริมสุขภาพต้องการการบูรณาการ การทำงานร่วมกันจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง มันเป็นความรับผิดชอบร่วมกัน จากคำประกาศเซี่ยงไฮ้ พวกเราผู้เข้าร่วมประชุมให้คำมั่นสัญญาว่า จะเร่งรัดการดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ผ่านความมุ่งมั่นทางการเมือง และการลงทุนด้านการเงินในเรื่องการส่งเสริมสุขภาพ

ฉันทามติในเรื่อง “เมืองเพื่อสุขภาพ”

พวกเรา นายกเทศมาตรีที่มากกว่า 100 แห่งทั่วโลก โดยมาประชุมพร้อมกันในวันที่ 21 พฤศจิกายน 2016 ที่นครเซี่ยงไฮ้ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน องค์ความรู้ที่ได้แลกเปลี่ยนร่วมกันสรุปได้ว่า สุขภาพและการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืนเป็นสิ่งที่แยกออกจากกันไม่ได้ และจำเป็นต้องดำเนินการทั้ง 2 เรื่องให้ก้าวหน้าไปพร้อมกัน เราตระหนักว่า สุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีเป็นแกนกลางของวาระ 2030 และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ขององค์การสหประชาชาติ

เมือง : เป็นสถานที่พัฒนาสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนและเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาที่ยั่งยืน

นายกเทศมาตรีและผู้นำท้องถิ่นต่างๆ สามารถที่จะแสดงบทบาทโดยการส่งมอบทุกเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ในฐานะที่เป็นนายกเทศมนตรีซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในระดับท้องถิ่นในการทำให้เมืองที่เป็นของทุกคน เป็นเมืองที่ปลอดภัย สามารถปรับตัวและฟื้นสู่ความเข้มแข็ง ยั่งยืน และเอื้อต่อสุขภาพ และตั้งคำมั่นสัญญาว่า “จะไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง “

สุขภาพสร้างจากระดับพื้นที่ ในสถานที่ที่บุคคลใช้ชีวิตประจำวัน อยู่ในบ้านข้างๆ อยู่ในชุมชนที่ทุกคน ทุกกลุ่มวัย อยู่อาศัย ทำงาน เรียน เล่น หรือ รัก สุขภาพดีทั่วหน้าไม่สามารถที่จะสำเร็จได้โดยปราศจากการนำในระดับพื้นที่ และปราศจากการมีส่วนร่วมของพลเมืองแบบผูกพัน สุขภาพดีของพลเมืองเป็นเครื่องชี้วัดที่สะท้อนความสำเร็จของการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน และ สุขภาพคือศูนย์กลาง จึงเป็นวาระของผู้บริหารเมืองทุกคน

พวกเราตระหนักถึงความรับผิดชอบทางการเมืองที่จะสร้างเงื่อนไขให้พลเมืองทุกคนและทุกๆเมือง มีสุขภาดี มีความปลอดภัย และประสบความสำเร็จในชีวิต เมืองคือจุดวางแผนเชิงนโยบายที่ใกล้ชิดประชาชนที่สุด โดยได้นำความเห็น เสียงสะท้อนและความต้องการของชุมชน มาเป็นปัจจัยนำเข้าในการวางแผนเชิงนโยบาย พวกเราสัญญาว่าเราจะขจัดอุปสรรคในการเสริมพลังให้แก่สตรี เด็ก และกลุ่มอ่อนไหวต่างๆ ที่เสียเปรียบที่จำเป็นต้องให้แต้มต่อ พวกเราจะสร้างสิ่งแวดล้อมเอื้อเพื่อสนับสนุนให้ประชาชนทุกคนและทุกกลุ่มวัยให้ได้รับการพัฒนาจนเต็มศักยภาพ

เราจะสร้างธรรมาภิบาลเพื่อสุขภาพ

“เมืองเพื่อสุขภาพ” จำเป็นต้องสร้างรูปแบบของการจัดการที่มีธรรมภิบาล ควบคู่ไปกับการส่งเสริมสุขภาพและการยกระดับความรอบรู้ด้านสุขภาพ ในฐานะที่เป็นผู้นำของเมือง เรากำหนดให้ สุขภาพคือทางเลือกทางการเมือง โดยในทุกๆนโยบายหรือทุกกิจกรรม ที่ดำเนินการในเขตเมือง จะพิจารณาอย่างรอบคอบถึงผลกระทบของนโยบายหรือกิจกรรมเหล่านั้น โดยรวมถึงผลกระทบต่อสุขภาพด้วย การจะบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน จำเป็นต้องบูรณาการเป้าหมายอย่างใกล้ชิด จากเป้าหมายระดับโลกและระดับประเทศ ถ่ายระดับไปสู่แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมในระดับพื้นที่ หรือเมือง พวกเราตกลงร่วมกันที่จะกำหนดพื้นฐานการดำเนินการบน 5 หลักการของธรรมาภิบาลซึ่งสะท้อนวาระของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

หลัก ธรรมาภิบาลของเมืองเพื่อสุขภาพ

ในฐานะนายกเทศมนตรี เรามุ่งมั่นที่จะดำเนินการตามหลักธรรมาภิบาลของเมืองเพื่อสุขภาพ 5 เรื่อง ได้แก่

1) บูรณาการสุขภาพให้เป็นแกนกลางของทุกนโยบาย ให้ความสำคัญกับนโยบายบนพื้นฐานของผลประโยชน์ร่วมกันระหว่างสุขภาพ กับ นโยบายของเมืองด้านอื่นๆ และให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเป็นพันธมิตรในการพัฒนาเมือง
2) ให้ความสำคัญในทุกมิติ ทั้ง สังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ปัจจัยกำหนดสุขภาพ : ดำเนินการตามแผนและนโยบายการพัฒนาเมือง โดย ขจัดความยากจน และความเหลื่อมล้ำ ให้ความสำคัญกับสิทธิส่วนบุคคล สร้างทุนทางสังคม และครอบคลุมทุกคนและทุกกลุ่มทางสังคม(social inclusion) และส่งเสริมการใช้ทรัพยากรภายในเมืองอย่างยั่งยืน
3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจนเกิดความผูกพันในชุมชน บูรณาการการดำเนินการส่งเสริมสุขภาพต่างๆในชุมชน ทั้งในโรงเรียน สถานประกอบการ และในฐานที่ตั้ง (Setting) อื่นๆ ยกระดับความรอบรู้ด้านสุขภาพ ใช้ประโยชน์จากความรู้ เน้นการให้ความรู้แก่ประชาชนผ่านนวัตกรรมทางสังคมและการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีที่โต้ตอบโดยทันที เช่น Social Media เป็นต้น
4) ปรับระบบบริการสุขภาพหรือบริการทางสังคม โดยเน้นความเท่าเทียม ประชาชนเข้าถึงบริการสาธารณะได้อย่างเป็นธรรม และมีหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า
5) ประเมิน และกำกับติดตาม ความเป็นอยู่ที่ดี ภาระโรค และปัจจัยกำหนดสุขภาพ โดยใช้ข้อมูลข่าวสารในการปรับปรุงนโยบายและการดำเนินการ โดยให้ความสำคัญในเรื่องของ ความไม่เท่าเทียม และการเพิ่มความโปร่งใสและตรวจสอบได้

พวกเรามุ่งมั่นที่จะนำ แผนงานเมืองเพื่อสุขภาพ สู่การปฏิบัติ

เราตระหนักว่า การจะสร้างเมืองเพื่อสุขภาพนั้น ต้องการแนวทางที่เข้าใจอย่างถ่องแท้และครอบคลุมทุกแง่มุม และเป็นหน้าที่ของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ไม่ใช่ของภาคส่วนใดภาคส่วนหนึ่งโดยเฉพาะ

เราตระหนักถึงความสัมพันธ์ระหว่างเป้าหมายที่ 3 ของ SDGs (สุขภาพดีสำหรับทุกคน) กับเป้าหมายที่ 11 ของ SDGs (ทำเมือง และที่อยู่อาศัยของผู้อยู่อาศัยในเมือง ให้เป็นของทุกคนทุกกลุ่มทางสังคม มีความปลอดภัย สามารถปรับตัวให้กลับมาเข้มแข็งเหมือนเดิมหรือดีกว่าเดิม และมีความยั่งยืน) การส่งเสริมสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี การลดความเหลื่อมล้ำทางสุขภาพ สามารถปลดล๊อคให้เมืองพัฒนาได้เต็มศักยภาพ และสามารถทำให้บรรลุทั้ง เป้าหมายที่ 3 (สุขภาพ) และ 11 ของ SDGs (เมืองที่ยั่งยืน)

เมืองเป็นปราการด่านหน้าของการพัฒนาที่ยั่งยืน และพวกเรายืนยันว่า ผู้นำเมือง (นายกเทศมนตรีหรือนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) มีพลังอำนาจที่จะทำให้มันสามารถเกิดขึ้นจริงได้ และพวกเราเพียรพยายามที่จะทำวาระ 2030 ที่ “แม้แนวคิดเกิดในระดับโลกแต่ถูกดำเนินการได้จริงในระดับพื้นที่ “ พวกเราตระหนักร่วมกันว่า “ เป้าหมายทางสุขภาพ คือความรับผิดชอบของพวกเรา “ และเรียกร้องให้ทุกคนที่อาศัยอยู่ในเมือง ต้องลงมือทำในส่วนที่ตัวเองเกี่ยวข้อง เพื่อให้ประเด็นสำคัญ 10 เรื่อง ที่จะดำเนินการในเมืองเพื่อสุขภาพ บรรลุผล “

ประเด็นสำคัญ 10 เรื่องที่จะดำเนินการใน “เมืองเพื่อสุขภาพ”

ในฐานะผู้นำของเมือง (นายกเทศมนตรีหรือนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) ประเด็นสำคัญ 10 เรื่องสำหรับเมืองเพื่อสุขภาพ ที่พวกเราจะบูรณาการการดำเนินการเพื่อตอบสนองวาระ 2030 การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยเราจะ

1. ส่งมอบความจำเป็นพื้นฐาน ได้แก่ การศึกษา ที่อยู่อาศัย การจ้างงาน และความมั่นคงในชีวิต ให้กับทุกคนที่อาศัยอยู่ในเมือง รวมถึงการสร้างความเท่าเทียมและความยั่งยืนของระบบประกันสังคม
2. กำหนดมาตรการในการจัดการมลพิษทางอากาศ น้ำ และดินในเมือง และตอบโต้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศในระดับพื้นที่ โดยทำอุตสาหกรรมสีเขียว และเมืองสีเขียว และสร้างให้เกิดความมั่นใจได้ว่าอากาศในเมืองจะสะอาด และจะใช้พลังงานสะอาด
3. ลงทุนในเด็กที่เป็นอนาคตของเมือง ให้ความสำคัญในเรื่องพัฒนาการเด็ก และสร้างให้เกิดความมั่นใจว่าทุกนโยบายและแผนงาน/กิจกรรมของเมืองมุ่งเน้นในเรื่องสุขภาพ การศึกษาและบริการทางสังคม โดยจะไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง
4. ทำสิ่งแวดล้อมในเมืองให้ปลอดภัยสำหรับสตรีและเด็กหญิง ป้องกันการกระทำรุนแรงและล่วงละเมิดทางเพศ
5. ยกระดับสุขภาพและคุณภาพชีวิตของคนจนในเมือง ผู้ที่อาศัยอยู่ในสลัม และผู้อาศัยที่มีหลักแหล่งไม่แน่นอน ผู้อพยพ ผู้ลี้ภัย และมั่นใจถึงความสามารถในการเข้าถึงที่พักอาศัยและบริการสุขภาพที่ไม่เกินกำลังซื้อของประชาชนทุกระดับ
6. ไม่มีการแบ่งแยก หรือปฏิเสธการอยู่ร่วมกับผู้พิการหรือไร้ความสามารถ ผู้ติดเชื้อ เอชไอวี ผู้สูงอายุ และอื่นๆ
7. ทำเมือง ให้ปลอดภัยจากโรคติดต่อ ด้วยการให้ภูมิคุ้มกันโรค การจัดหาน้ำสะอาดและการสุขาภิบาลที่ดี การจัดการของเสียและการควบคุมพาหะนำโรค
8. ออกแบบเมือง โดยส่งเสริมให้คนสามารถเดินทางภายในเมืองได้อย่างยั่งยืน ทั้ง การเดิน หรือการมีกิจกรรมทางกายอื่นๆ ได้แก่ วิ่ง จักรยาน มีพื้นที่สีเขียวหรือสวนสาธารณะ มีโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมในเมืองที่ดี ถนนปลอดภัย มีการบังคับใช้กฎหมายทางการจราจรที่เข้มงวด และสามารถเข้าถึงที่เล่นและที่พักผ่อนได้อย่างสะดวกและเพียงพอ
9. ดำเนินการในเรื่องนโยบายอาหารปลอดภัยอย่างยั่งยืน โดยเพิ่มการเข้าถึงอาหารเพื่อสุขภาพ น้ำสะอาด ลดการบริโภคน้ำตาลและเกลือไม่ให้เกินมาตรฐาน ลดการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอร์ รวมถึงใช้มาตรการทางการเงินหรือภาษีกับผลิตภัณฑ์ที่ส่งผลกระทบทางลบต่อสุขภาพ โดยบูรณาการในเรื่อง การให้การศึกษา การกำหนดราคาและพิกัดอัตราภาษีไปพร้อมกัน
10. ทำให้สิ่งแวดล้อมปลอดจากควันบุหรี่ มีกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะ หรือสถานีขนส่งสาธารณะ และห้ามการโฆษณาผลิตภัณฑ์ยาสูบ รวมถึงห้ามการส่งเสริมการขายหรือการสนับสนุนทางการเงิน (Sponsor)แก่องค์การต่างๆ

เราตัดสินอย่างแน่วแน่ที่จะกำหนดให้ “สุขภาพเป็นทางเลือกทางการเมือง”

หลายๆเมืองได้มีส่วนสนับสนุนเพื่อไปสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และกำหนดให้การพัฒนาเมืองให้เป็น “เมืองเพื่อสุขภาพ” คือวาระร่วมกันของเครือข่ายเมืองเพื่อสุขภาพ พวกเราเรียกร้องให้ ผู้นำของเมือง ไม่ว่าขนาดของเมืองจะเล็กหรือใหญ่ หรือรายได้ของเมืองไม่ว่าจะมากหรือน้อยก็ตาม ให้เข้ามาร่วมกับเราในการสร้างเมืองเพื่อสุขภาพ

พวกเรามุ่งมั่นที่จะแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศระหว่างกัน โดยหวังว่าจะนำพาเป้าหมายระดับโลก/ประเทศด้วยแผนงาน/โครงการในระดับพื้นที่ การดำเนินการตามแนวทางดังกล่าวจะส่งผลให้การพัฒนาเมืองไปสู่เมืองเพื่อสุขภาพให้ได้มากที่สุดเท่าที่พวกเราจะทำได้

เรามุ่งมั่นที่จะไปด้วยกัน และจะนำเสนอความก้าวหน้าของความมุ่งมั่นทางการเมืองที่จะดำเนินการตามวาระ 2030 สู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นระยะๆ เราร้องขอองค์การอนามัยโลก (WHO) ในการสนับสนุนพวกเราในความพยายามนี้ และสนับสนุนการพัฒนาความเข้มแข็งของเครือข่ายเมืองเพื่อสุขภาพในทุกภูมิภาค

****